

ELEKTRILEVI OÜ LIITUMISTASU JA TARBIMIS- NING TOOTMISTINGIMUSTE MUUTMISE TASU ARVUTAMISE METOODIKA

Võrguga ühendamist ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmist elektrivõrgus reguleerib elektrituruseadus (ELTS) ja selle § 42 lõike 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 14.02.2019 määrus nr 10 „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“. Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirja § 25 sätestab liitumis- ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise põhimõtted. ELTS § 73 lõike 1 kohaselt kooskõlastab võrguettevõtja Konkurentsiametiga ELTS § 71 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika. ELTS § 72 lõige 3 lubab võrguettevõtjal moodustada turuosaliste rühmi ja rühmakaupa eristada võrgutasusid ja võrguteenuste osutamise muid tingimusi, järgides ELTS-i muid asjakohaseid sätteid.

1. Mõisted:

Käesolevas metoodikas kasutatakse mõisteid ELTS-is ja võrgueeskirjas toodud tähenduses, kui metoodikast ei tulene teisiti:

- 1.1. **Kaitsme nimivool** – kaitset läbida võiv maksimaalne püsiv vool amprites, mille juures kaitse ei rakendu.
 - 1.2. **Kindlaksmääratud piirkond** – kaugus kuni 400 m olemasolevast Elektrilevi OÜ omandis või kasutuses olevast 0,4 kV alajaamast. Piirkonna ulatus määratakse täpsusega, mida võimaldab ELV poolt kasutatav kaardirakendus. Kauguse määramisel võetakse aluseks kokkulepitav liitumispunkti asukoht. Kindlaksmääratud piirkonda rakendatakse liitumisel ja tarbimistingimuste muutmisel madalpingel.
 - 1.3. **Liituja** – tarbija, tootja, liinivaldaja või teine võrguettevõtja, kes taotleb oma elektripaigaldise ühendamist võrguga või tarbimis-, tootmistingimuste muutmist.
 - 1.4. **Liitumine** – liituja elektripaigaldise jaotusvõrguga ühendamine.
 - 1.5. **Liitumisleping** – liitumise või tingimuste muutmise kohta Elektrilevi OÜ ja liituja vahel sõlmitav kirjalik leping.
 - 1.6. **Liitumistasu** – liituja poolt võrguga ühendamise eest makstav tasu.
 - 1.7. **Tarbimistingimused** – pingesüsteem, võrguühenduse läbilaskevõime amprites või lubatud võimsus kilovattides, liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti või -punktide asukoht.
 - 1.8. **Tingimuste muutmise** – tarbimis- või tootmistingimuste muutmise.
 - 1.9. **Tingimuste muutmise tasu** – tingimuste muutmise eest makstav tasu.
 - 1.10. **Tootmistingimused** – pingesüsteem; lubatud võrku antav vool amprites või lubatud võrku antav võimsus kilovattides; liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti või -punktide asukoht; tootmisseadmete arv, tüüp ja võimsus; kaitse- ja juhtimisautomaatika konfiguratsioon ning sätted; mõõteseadmete funktsionaalsus.
 - 1.11. **Väiketöö** – töö, mille realiseerimiseks ei ole vaja koostada ehitusprojekti.
 - 1.12. **Kindlaksmääratud hinnaga teenus** – väiketööna lahendatav „võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimine“, „tarbija muutmise mikrotootjaks“, „liitumispunkti asukoha muutmise“, „võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimine koos liitumispunkti asukoha muutmisega“ ja vajadusel kaasnevana „liitumiskilp koos paigaldusega“.
2. Liitumis- ja tingimuste muutmise tasudesse ei lülitata investeeringuid, mida Elektrilevi OÜ teostab ELTS § 66 lõike 1 alusel arenduskohustuse (arenduskohustus) täitmise tagamiseks. Liitumisinvesteeringud sisaldavad liitumise ja tingimuste muutmisega seotud võrgu ehituse ja ümberehituse kulusid.
 3. Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamisel arvestab Elektrilevi OÜ perspektiivsete turuosaliste liitumise ning juba liitunud turuosaliste tarbimis- või tootmisvõimsuse suurendamisega, võttes sealjuures arvesse piirkonna arengukavasid ja planeeringuid.
 4. Liitumisel ja tingimuste muutmisel lähtub Elektrilevi OÜ optimaalseimast võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest.

5. **Kindlaksmääratud piirkonnas** võrdsustatakse tingimuste muutmise tasu liitumistasuga, kui suurendatakse liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu. Muudel tingimuste muutmise juhtudel määratakse kindlaksmääratud piirkonnas tingimuste muutmise tasu vastavalt tegelikele kuludele.

6. Liitumis- ja punktis 5 toodud tingimuste muutmise tasu kindlaksmääratud piirkonnas määratakse valemiga:

$$t = I / P \text{ €/A, kus}$$

t – liitumis- ja tingimuste muutmise tasu võrguühenduse läbilaskevõime ampri (A) kohta kindlaksmääratud piirkonnas, €/A;

I – liitumisinvesteeringute prognoos kindlaksmääratud piirkonnas, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid, €;

P – prognoositav lisanduvate amprite maht kindlaksmääratud piirkonnas, A.

7. Tasu M arvutamine madalpingevõrguga liitumisel kindlaksmääratud piirkonnas:

7.1. Võrguga ühendamine:

$$M = A \times t + N \text{ €, kus}$$

A – liitumispunkti kaitsme nimivool, A;

N – liitumislepingu menetlustasu, €.

7.2. Tingimuste muutmise liitumispunkti kaitsme nimivoolu suurendamisega:

$$M = (A_2 - A_1) \times t + N \text{ €, kus}$$

A₂ – soovitud liitumispunkti kaitsme nimivool, A;

A₁ – olemasolev liitumispunkti kaitsme nimivool, A.

Tingimuste muutmise tasu määratakse, kui **A₂ – A₁ > 0**.

8. Kindlaksmääratud hinna arvutamine võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimisel, tarbija muutmisel mikrotootjaks, liitumispunkti asukoha muutmisel kliendi soovil, võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimisel üheaegselt liitumispunkti asukoha muutmisega ning liitumiskilbi paigaldamisel kaasnevana:

$$V = U / T, \text{ kus}$$

V – konkreetse teenuse kindlaksmääratud hind, €

U – konkreetse teenuse osutamisega seotud tööde summaarne prognoositav maksumus, €

T – konkreetse teenuse osutamisega seotud prognoositav tööde arv, tk

9. Tasu arvestamine madalpingevõrguga liitumisel ja tingimuste muutmisel väljaspool kindlaksmääratud piirkonda toimub kulupõhise kalkulatsiooni alusel. Tasu aluseks on liitumisinvesteeringud, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid.

10. Mitme samaaegse liituja korral jagatakse kujunenud liitumistasu liitujate vahel proportsionaalselt. Ühe liituja proportsioon leitakse jagades vastava liituja soovitud liitumispunkti kaitsme nimivool kõikide liitujate liitumispunktide kaitsmete nimivoolude summaga. Liitumised on samaaegsed, kui liitumislepingud on allkirjastatud enne võrgu ehitamiseks või ümberehitamiseks vajaliku lepingu sõlmimist.

11. Õigusakti kohase mõõtesüsteemi maksumus ning selle paigaldamise kulu sisaldub liitumis- ja tingimuste muutmise tasus.

12. 1-faasilise ja 3-faasilise elektripaigaldise võrguga ühendamisel rakendatakse ühesugust, liitumispunkti kaitsme nimivoolust sõltuvat liitumistasu.
13. Alla 6 A nimivooluga elektripaigaldise võrguga ühendamise eest võetav tasu määratakse vastavalt tegelikele kuludele. Kasutatakse näiteks elektrikarjuste, liiklusloendurite või muude alla 6 A nimivooluga elektritarvitite võrguga ühendamiseks.
14. Kui võrguga ühendatava elektripaigaldise ja olemasoleva jaotusvõrgu vahel on ehitust oluliselt mõjutav takistus (näiteks meri, järv, laevatatav jõgi, soo, kaitseala, tehnorajatis), arvutatakse liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele.
15. Tootjalt ja/või keskpingel liitujalt võetav liitumis- ja tingimuste muutmise tasu määratakse vastavalt tegelikele kuludele.
16. Kui keskpinge liitumise jaoks peab Elektrilevi OÜ liituma põhivõrguga, siis sisaldab liitumistasu ka põhivõrguga liitumise kulu.
17. Kui keskpinge liitumise jaoks peab Elektrilevi OÜ suurendama AS-iga Elering kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet või 110-35 kV ülempingega trafo võimsust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse liitumisest tingitud lisanduva läbilaskevõime suhtega ühenduse läbilaskevõimesse peale suurendamist. Trafo võimsuse suurendamisel määratakse proportsioon trafo lisanduva võimsuse ja Elektrilevi OÜ perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse vahe suhtega paigaldatava trafo võimsusesse. Elektrilevi OÜ määrab perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse olemasolevate tarbijate summaarse koormuse kasvu prognoosi alusel.
18. Kliendi soovil 1-faasiliselt võrguühenduselt 3-faasilisele võrguühendusele üleminekul võetakse aluseks liitumispunkti olemasoleva kaitsme nimivool. Kui seda ei suurendata, käsitletakse sellist tingimuste muutmist väiketöö puhul kindlaksmääratud hinnaga, muudel juhtudel kulupõhise tasuga teenusena. Kui samal ajal toimub ka nimivoolu suurendamine, käsitletakse seda osa tingimuste muutmisenä, mille eest tuleb lisaks tasuda tingimuste muutmise tasu.
19. Olemasoleva liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu vähendamist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena. Kui kaitsme vähendamisega ei kaasne ettenägematuid kulusid, toimub kuni 63 A peakaitsme vähendamine Konkurentsiameti poolt kinnitatud võrgu lisateenuse "Peakaitsme vahetamine (kuni 63 A)" hinnaga.
20. Ajutise iseloomuga liitumist või tingimuste muutmist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena.
21. Kui liituja soovib madalpingel täiendavat võrguühendust, mille tehniline lahendus erineb antud tarbimiskoha jaoks rakendatavast optimaalsest lahendusest, siis võimaldatakse tarbijale individuaallahendus, mille eest ta täielikult kulupõhiselt ise tasub.
22. Liitumistasule ja tingimuste muutmise tasule lisandub keskmiste tegelike kulude alusel arvestatud liitumislepingu menetlustasu. Menetlustasu arvestab kulutusi liitumispunkti asukoha ja kauguse määramiseks arvutikaardil; liituja soovi täpsustamiseks, andmete kontrollimiseks ja täiendamiseks; liituja konsulteerimiseks; liitumistaotluse sisestamiseks andmebaasi; tehnilise lahenduse koostamiseks; liitumispakkumise ja vajadusel tehniliste tingimuste väljastamiseks liitujale; liitumislepingu sõlmimiseks ja arve väljastamiseks; arve laekumise kontrolliks; liituja elektripaigaldise korrasoleku teatise menetluseks.
23. Mikrotootja (väiketootja, kes kasutab elektrienergia tootmiseks kolmeefaasilises süsteemis kuni 15 kW maksimumvõimsusega tootismoodulit või üheefaasilises süsteemis kuni 5 kW maksimumvõimsusega tootismoodulit ja kelle võrgulepingus on selles kokku lepitud)

liitumis- või tingimuste muutmise tasu arvutamine kindlaksmääratud piirkonnas toimub järgmiselt:

- 23.1. Uue võrguühenduse loomisel määratakse liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele, kuid mitte vähem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 23.2. Olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel määratakse tasu vastavalt kindlaksmääratud hinnale.
 - 23.3. Olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel ja samaaegsel võrguühenduse läbilaskevõime suurendamisel määratakse tasu vastavalt tegelikele kuludele, kuid mitte vähem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 23.4. Mikrotootja võrguühenduse läbilaskevõime edasisel suurendamisel tarbimise suunal rakendatakse kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
24. Kui võrguühenduse taastamist sooviva isiku (liituja) elektripaigaldis on olnud ühendatud Elektrilevi OÜ võrguga ja juhul kui Elektrilevi OÜ-l on vaja liituja elektripaigaldise ühendamiseks võrguga teha ehitus ja/või ümberehitustöid, maksab liituja liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele. Kindlaksmääratud piirkonnas ei ületa tegelikele kuludele vastav tasu punkti 7 alusel arvatud liitumistasu.